

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
H. SAUGMANDSGAARD ØE
fremsat den 8. juli 2021¹

Sag C-337/20

**DM,
LR
mod**

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) – Alpes-Provence

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig))

»Præjudiciel forelæggelse – tilnærmelse af lovgivninger – direktiv 2007/64/EF – betalingstjenester i det indre marked – artikel 58-60 – betalingstjenestebrugerens og betalingstjenesteudbyderens rettigheder og forpligtelser – begreberne »fuld harmonisering« og »udtømmende harmonisering« – for sen underretning om uautoriserede betalingstransaktioner – betalingstjenesteudbyderens ansvar over for betalingstjenestebrugeren alene i medfør af direktiv 2007/64/EF – betalingstjenesteudbyderens ansvar over for en tredjemand såsom en kautionist – anvendelsesområdet for direktiv 2007/64/EF – anvendelse af en ansvarsordning, der er fastsat i national ret«

I. Indledning

1. Den foreliggende sag vedrører fortolkningen af direktiv 2007/64/EF om betalingstjenester² og nærmere bestemt dets anvendelsesområde.
2. Dette direktiv regulerer betalingstransaktioner mellem en udbyder af betalingstjenester såsom en bank og brugeren af disse tjenester, som kan være en privatperson eller en virksomhed.
3. I den sag, der er omhandlet i hovedsagen, er betalingstjenesteudbyderen ligeledes brugerens kreditor, og brugeren er dermed skyldneren. Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) ønsker med de forelagte spørgsmål oplyst, om bestemmelserne i direktiv 2007/64 er fuldstændig harmoniserede, således at medlemsstaterne ikke har nogen handlefrihed med hensyn til ansvaret for parterne i en betalingstransaktion, og om disse bestemmelser berører forholdet mellem en kautionist, der kautionerer for skyldnerens gæld til kreditor, og denne kreditor.

¹ Originalsprog: fransk.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 13.11.2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF (EUT 2007, L 319, s. 1).

4. Anmodningen om præjudiciel afgørelse er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem DM, der er direktør for selskabet Groupe centrale automobile SARL (herefter »selskabet GCA«), og LR, der er kautionist for dette selskab, på den ene side, og et kreditinstitut, Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence (herefter »banken«), på den anden side. Kassationsappellanterne har gjort gældende, at selv om et selskab som skyldner, henset til bestemmelserne i direktiv 2007/64, ikke længere kan drage et kreditinstitut, der har gennemført betalingstransaktioner uden dette selskabs tilladelse, til ansvar, er dette direktiv ikke til hinder for, at kautionisten som følge af de samme faktiske omstændigheder påberåber sig kreditinstituttets erstatningsansvar, hvis dette er tilladt i henhold til national ret.

5. Jeg vil efter min bedømmelse foreslå Domstolen at fastslå, at direktiv 2007/64 fuldt ud regulerer betalingstjenestebrugerens og dennes betalingstjenesteudbyders respektive aftalemæssige forpligtelser og ansvar, men at det ikke omhandler forholdet mellem kautionisten og betalingstjenesteudbyderen. Dette direktiv er navnlig ikke til hinder for, at kautionisten drager betalingstjenesteudbyderen til ansvar, hvis dette er tilladt i henhold til national ret, og udbyderen har udvist forsømmelighed over for betalingstjenestebrugeren ved at gennemføre en transaktion uden brugerens tilladelse, selv om denne tjenestebruger, henset til det nævnte direktiv, ikke længere selv kan drage sin udbyder til ansvar.

II. Retsforskrifter

A. EU-retten

6. 4., 31. og 47. betragtning til direktiv 2007/64 er affattet således:

»(4) Det er [...] helt afgørende, at der på fællesskabsniveau indføres moderne og sammenhængende retlige rammer for betalingstjenester, uanset om tjenesterne er forenelige eller ej med det system, der er et resultat af den finansielle sektors initiativ til et fælles eurobetalingsområde (SEPA), som er neutralt og sikrer ensartede vilkår for alle betalingssystemer, således at forbrugerne fortsat har en valgmulighed, hvilket bør betyde et vigtigt skridt fremad, når det gælder forbrugernes udgifter, sikkerhed og effektivitet i forhold til de nuværende nationale systemer.

[...]

(31) Med henblik på at reducere risiciene for og konsekvenserne af uautoriserede eller fejlbehæftede betalingstransaktioner, bør brugeren af betalingstjenester snarest muligt orientere udbyderen af betalingstjenester om eventuelle indsigelser, der gøres mod betalingstransaktioner, som angiveligt er uautoriserede eller fejlbehæftede, forudsat at udbyderen af betalingstjenester har opfyldt sine oplysningsforpligtelser efter dette direktiv. Hvis brugeren af betalingstjenester overholder denne underretningsfrist, bør han kunne påberåbe disse krav, så længe forældelsesfristen ikke er overskredet i henhold til national ret. Dette direktiv berører ikke andre krav mellem brugere af betalingstjenester og udbydere af betalingstjenester.

[...]

(47) Udbyderen af betalingstjenester bør påtage sig ansvaret for, at betalingen gennemføres korrekt, herunder navnlig det fulde transaktionsbeløb og gennemførelsestiden, og det fulde ansvar for forsømmelser begået af andre parter i betalingskæden til betalingsmodtagerens konto. På grund af dette ansvar bør betalernes udbyder af betalingstjenester, når det fulde beløb ikke krediteres betalingsmodtagerens udbyder af betalingstjenester, rette betalingstransaktionen eller snarest muligt tilbagebetale betaleren det relevante transaktionsbeløb, uden at dette anfægter andre krav, der kan påberåbes i henhold til national ret. Dette direktiv bør kun vedrøre aftalemæssige forpligtelser og ansvar mellem brugeren af betalingstjenester og hans udbyder af betalingstjenester. [...]«

7. Dette direktivs artikel 4 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

7) »betaler«: en fysisk eller juridisk person, der er indehaver af en betalingskonto og tillader en betalingsordre fra denne betalingskonto, eller, hvis der ikke er nogen betalingskonto, en fysisk eller juridisk person, der udsteder en betalingsordre

[...]

10) »bruger af betalingstjenester«: en fysisk eller juridisk person, som bruger en betalingstjeneste enten som betaler eller som betalingsmodtager eller begge dele

[...]«

8. Det nævnte direktivs artikel 51, stk. 1, fastsætter:

»Når brugeren af betalingstjenester ikke er en forbruger, kan parterne aftale, at artikel 52, stk. 1, artikel 54, stk. 3, samt artikel 59, 61, 62, 63, 66 og 75 ikke eller kun delvis finder anvendelse. Parterne kan også aftale et andet tidsrum end det, der er fastsat i artikel 58.«

9. Samme direktivs artikel 58 er affattet således:

»For at kunne kræve tilbagebetaling af en transaktion skal brugeren af betalingstjenester underrette sin udbyder af betalingstjenester snarest muligt efter at have konstateret uautoriserede eller fejlbehæftede betalingstransaktioner, der giver anledning til krav, herunder krav som omhandlet i artikel 75, og ikke senere end 13 måneder efter debiteringsdatoen, medmindre udbyderen af betalingstjenester, hvor det er relevant, ikke har meddelt oplysningerne om den pågældende betalingstransaktion eller stillet dem til rådighed i overensstemmelse med afsnit III.«

10. Artikel 59, stk. 1, i direktiv 2007/64 har følgende ordlyd:

»Hvis en bruger af betalingstjenester afviser at have autoriseret en gennemført betalingstransaktion eller hævder, at betalingstransaktionen ikke blev gennemført korrekt, kræver medlemsstaterne, at det er udbyderen af betalingstjenester, der skal bevise, at betalingstransaktionen var autentificeret, korrekt registreret og bogført og ikke var ramt af tekniske svigt eller andre fejl.«

11. Dette direktivs artikel 60 fastsætter:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at betalerens udbyder af betalingstjenester med forbehold af artikel 58 i tilfælde af en uautoriseret betalingstransaktion straks tilbagebetaler betaleren beløbet for den uautoriserede betalingstransaktion og, hvor det er relevant, fører den debiterede betalingskonto tilbage til den situation, der ville have været gældende, hvis den uautoriserede betalingstransaktion ikke var blevet gennemført.

2. Yderligere økonomisk godtgørelse kan fastsættes i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse på aftalen mellem betaleren og dennes udbyder af betalingstjenester.«

12. Det nævnte direktivs artikel 75, stk. 1, første og andet afsnit, bestemmer:

»Hvis en betalingsordre initieres af betaleren, har dennes udbyder af betalingstjenester uanset artikel 58, artikel 74, stk. 2 og 3, og artikel 78 ansvaret over for betaleren for den korrekte gennemførelse af betalingstransaktionen, medmindre han kan bevise over for betaleren og, hvor det er relevant, for betalingsmodtagerens udbyder af betalingstjenester, at betalingsmodtagerens udbyder af betalingstjenester modtog beløbet for betalingstransaktionen i overensstemmelse med artikel 69, stk. 1; i så fald har betalingsmodtagerens udbyder af betalingstjenester ansvaret over for betalingsmodtageren for den korrekte gennemførelse af betalingstransaktionen.

Hvis betalerens udbyder af betalingstjenester har ansvaret i henhold til første afsnit, skal han uden unødigt forsinkelse godtgøre betaleren det manglende eller mangelfuldt betalte beløb og, hvor det er relevant, føre den debiterede betalingskonto tilbage til den situation, der ville have været gældende, hvis den mangelfulde betalingstransaktion ikke var blevet gennemført.«

13. Samme direktivs artikel 86, stk. 1, fastsætter:

»Uden at det berører artikel 30, stk. 2, artikel 33, artikel 34, stk. 2, artikel 45, stk. 6, artikel 47, stk. 3, artikel 48, stk. 3, artikel 51, stk. 2, artikel 52, stk. 3, artikel 53, stk. 2, artikel 61, stk. 3, og artikel 72 og 88, i den udstrækning dette direktiv indeholder harmoniserede bestemmelser, må medlemsstaterne ikke bevare eller indføre andre bestemmelser end dem, der fremgår af dette direktiv.«

14. Direktiv 2007/64 er blevet erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv [2007/64]³.

15. Artikel 71, stk. 1, artikel 72, stk. 1, første afsnit, artikel 73, stk. 1, artikel 89, stk. 1, og artikel 107, stk. 1, i direktiv 2015/2366 svarer i det væsentlige til henholdsvis artikel 58, artikel 59, stk. 1, artikel 60, artikel 75, stk. 1, første og andet afsnit, og artikel 86, stk. 1, i direktiv 2007/64⁴.

³ EUT 2015, L 337, s. 35.

⁴ Det bør imidlertid fremhæves, at det er ubestridt mellem parterne, at direktiv 2015/2366 ikke finder tidsmæssig anvendelse i den foreliggende sag.

B. Fransk ret

16. Bestemmelserne i direktiv 2007/64, som gennemført i fransk ret, findes i code monétaire et financier (lov om monetære og finansielle anliggender), som affattet ved ordonnance n° 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement (kendelse 2009/866 af 15.7.2009 om betingelserne for levering af betalingstjenester og om oprettelse af betalingsinstitutter, JORF af 16.7.2009, tekst nr. 13) (herefter »lov om monetære og finansielle anliggender«).

17. Artikel L. 133-18 i lov om monetære og finansielle anliggender, der har gennemført artikel 60 i direktiv 2007/64, bestemmer:

»Hvis brugeren har givet underretning om en uautoriseret betalingstransaktion på de betingelser, der er fastsat i artikel L. 133-24, skal betalerens udbyder af betalingstjenester straks tilbagebetale betaleren beløbet for den uautoriserede betalingstransaktion og, hvor det er relevant, føre den debiterede konto tilbage til den situation, der ville have været gældende, hvis den uautoriserede betalingstransaktion ikke var blevet gennemført.

Betaleren og dennes udbyder af betalingstjenester kan ved aftale fastsætte yderligere godtgørelse.«

18. Artikel L. 133-23 i lov om monetære og finansielle anliggender har gennemført artikel 59 i direktiv 2007/64.

19. Artikel L. 133-24, i lov om monetære og finansielle anliggender, der har gennemført artikel 58 i direktiv 2007/64, bestemmer:

»Brugeren af betalingstjenester underretter snarest muligt sin udbyder af betalingstjenester om en uautoriseret eller fejlbehæftet betalingstransaktion og ikke senere end 13 måneder efter debiteringsdatoen, idet underretningen ellers anses for forældet, medmindre udbyderen af betalingstjenester ikke har meddelt brugeren oplysningerne om den pågældende betalingstransaktion eller stillet dem til rådighed for vedkommende i overensstemmelse med afsnit I, kapitel IV, i bog III.

Hvis brugeren ikke er en fysisk person, der handler i ikke-erhvervsmæssigt øjemed, kan parterne beslutte at fravige bestemmelserne i denne artikel.«

20. Artikel 1147 i code civil (den civile lovbog) har følgende ordlyd:

»En skyldner er pligtig at yde erstatning, enten når vedkommendes forpligtelse ikke er opfyldt, eller når opfyldelsen forsinkes, medmindre den manglende opfyldelse påviseligt skyldes en udefra kommende årsag, der ikke kan tilregnes skyldneren, og vedkommende derudover ikke har handlet i ond tro.«

21. Artikel 2313 i den civile lovbog fastsætter:

»Kautionsisten kan gøre alle de indsigelser, der tilkommer hovedskyldneren, og som er forbundet med gælden, gældende over for kreditor.

Kautionsisten kan dog ikke gøre indsigelser gældende, som er rent personlige for skyldneren.«

III. Tvisten i hovedsagen, de præjudicielle spørgsmål og retsforhandlingerne for Domstolen

22. Den 22. december 2008 fik selskabet GCA åbnet en kassekredit i banken, som LR stillede sikkerhed for ved selvskyldnerkaution.

23. Efter at have opsagt kassekreditten krævede banken betaling fra LR som kautionist. LR gjorde gældende, at banken havde begået en fejl ved at foretage uautoriserede overførsler til tredjemand, og at de overførte beløb skulle fratrækkes det beløb, som banken forlangte af LR.

24. Med støtte i artikel L. 133-24 i lov om monetære og finansielle anliggender, der har gennemført artikel 58 i direktiv 2007/64, fastslog Cour d'appel d'Aix-en-Provence (appeldomstolen i Aix-en-Provence, Frankrig), at LR's indsigelser skulle afvises, eftersom den i denne bestemmelse fastsatte frist på 13 måneder til at anfægte de omtvistede overførsler var udløbet, inden disse indsigelser blev fremsat, og der var indtrådt forældelse herfor.

25. I appelskriftet for Cour de cassation (kassationsdomstol) har LR og selskabet GCA's direktør, DM, erkendt, at fristen på 13 måneder er udløbet. De har imidlertid anført, at denne bestemmelse i lov om monetære og finansielle anliggender ikke er til hinder for, at banken pålægges almindeligt erstatningsansvar i medfør af den civile lovbogs artikel 1147, når den har tilsidesat sin pligt til at udvise omhu.

26. Ifølge LR og DM må den omstændighed, at banken foretog de pågældende overførsler uden tilladelse fra selskabet GCA, imidlertid betragtes som en misligholdelse af kontraktforholdet, for hvilken der skal ydes erstatning på grundlag af den civile lovbogs artikel 1147.

27. Den forelæggende ret har præciseret, at kautionisten ifølge national ret kan gøre alle indsigelser, der tilkommer hovedskyldneren, og som er forbundet med gælden, gældende over for kreditor, herunder bl.a. compensation for det, som kreditor skylder hovedskyldneren. Den forelæggende ret har tilføjet, at denne regel kan finde anvendelse, når kreditor har begået en fejl i forhold til hovedskyldneren og derved har pådraget sig et civilretligt ansvar, som følgerig forpligter denne til at betale hovedskyldneren erstatning med tillæg af rente for den skade, som den pågældende har lidt.

28. Retten har ligeledes fremhævet, at det følger af den civile lovbogs artikel 1147, at enhver misligholdelse af en kontraktlig forpligtelse, der har forvoldt kreditor en skade, forpligter dennes skyldner til at afhjælpe skaden.

29. Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om, hvorvidt kautionisten kan påberåbe sig de almindelige regler for erstatningsansvar i kontraktforhold, henset til de erstatningsregler, der er fastsat i direktiv 2007/64 og gennemført i lov om monetære og finansielle anliggender.

30. Cour de cassation (kassationsdomstol) har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 58 i [direktiv 2007/64] fortolkes således, at den for uautoriserede eller fejlbehæftede betalingstransaktioner, der er foretaget af en udbyder af betalingstjenester, indeholder en erstatningsansvarsordning, som udelukker ethvert søgsmål vedrørende almindeligt, civilretligt erstatningsansvar, der som følge af de samme faktiske omstændigheder [anlægges] på grundlag af udbyderens manglende opfyldelse af sine

forpligtelser i henhold til national ret, navnlig hvor brugeren af betalingstjenesterne ikke inden 13 måneder efter debiteringen har oplyst udbyderen af betalingstjenester om, at en betalingstransaktion var uautoriseret eller fejlbehæftet?

- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, er den samme artikel da til hinder for, at brugeren af betalingstjenesters kautionist som følge af de samme faktiske omstændigheder påberåber sig, at udbyderen af betalingstjenester, som er kautionsmodtager, er pålagt et almindeligt, civilretligt erstatningsansvar, med henblik på at anfægte størrelsen af den gæld, der er kautioneret for?»

31. Anmodningen om præjudiciel afgørelse, der er dateret den 16. juli 2020, blev registreret på Domstolens Justitskontor den 23. juli 2020.

32. Den franske, den tjekkiske og den italienske regering samt Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg og ligeledes indgivet skriftlige svar på de spørgsmål, som Domstolen stillede den 8. marts 2021.

IV. Bedømmelse

33. Med anmodningen om præjudiciel afgørelse har den forelæggende ret bedt Domstolen om at oplyse den om forholdet mellem den ansvarsordning for betalingstjenesteudbyderen, der er indført ved artikel 58-60 i direktiv 2007/64, og den ordning for almindeligt civilretligt erstatningsansvar, der er fastsat i national ret. Den forelæggende ret ønsker nærmere bestemt oplyst for det første, om artikel 60 i direktiv 2007/64, sammenholdt med dette direktivs artikel 58 og 59, er til hinder for, at der anlægges erstatningssøgsmål mod betalingstjenesteudbyderen på grundlag af en ordning for almindeligt erstatningsansvar i kontraktforhold, bl.a. når forældelsesfristen for underretning om en uautoriseret transaktion⁵ er udløbet (det første præjudicielle spørgsmål), og for det andet, om det samme gør sig gældende, når et sådant erstatningssøgsmål anlægges af en tredjemand, dvs. tjenestebrugerens kautionist (det andet præjudicielle spørgsmål).

34. For at kunne svare den forelæggende ret vil det være hensigtsmæssigt at redegøre for den ansvarsordning, der er indført ved direktiv 2007/64, bl.a. i dets artikel 58-60, og at afgøre, om det er muligt at anvende en alternativ ansvarsordning, inden det undersøges, om en tredjemand såsom tjenestebrugerens kautionist frit kan drage betalingstjenesteudbyderen til ansvar med støtte i denne alternative ordning.

A. Den ansvarsordning for tjenesteudbyderen, der er indført ved direktiv 2007/64 (det første præjudicielle spørgsmål)

35. Med det første præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om den ansvarsordning for betalingstjenesteudbyderen i tilfælde af en uautoriseret betalingstransaktion, som er indført ved direktiv 2007/64, udelukker ethvert søgsmål vedrørende

⁵ Det bør fremhæves, at hovedsagen vedrører en uautoriseret transaktion, selv om den forelæggende ret både har henvist til uautoriserede og fejlbehæftede transaktioner i sine spørgsmål. Jeg vil som følge heraf foreslå, at Domstolen om nødvendigt gennemgår bestemmelserne i direktiv 2007/64 vedrørende begge typer transaktioner, men kun besvarer de forelagte spørgsmål for så vidt angår uautoriserede transaktioner.

almindeligt civilretligt erstatningsansvar, der som følge af de samme faktiske omstændigheder anlægges på grundlag af udbyderens manglende opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til national ret.

36. Den franske og den tjekkiske regering og subsidiært Kommissionen har anført, at denne ansvarsordning, der er indført ved direktiv 2007/64, ikke gør det muligt at anvende en ordning for almindeligt erstatningsansvar i kontraktforhold for de samme transaktioner, hvorimod den italienske regering omvendt har påpeget, at de to ansvarsordninger eksisterer side om side.

37. Efter en gennemgang af ordlyden af artikel 58 og 60 i direktiv 2007/64 og af den sammenhæng, hvori disse bestemmelser indgår, og i lyset af dette direktivs mål⁶ er det min opfattelse, at den ordning for betalingstjenesteudbyderens ansvar over for betalingstjenestebrugeren i tilfælde af en uautoriseret transaktion, som er indført ved dette direktiv, har været genstand for en fuld harmonisering, således at denne ordning udelukker enhver alternativ ansvarsordning.

38. Hvad indledningsvis angår *ordlyden* af artikel 58 og 60 i direktiv 2007/64 må jeg konstatere, at der i artikel 58 er fastsat en generel pligt til underretning om enhver uautoriseret eller fejlbehæftet transaktion, således at tjenestebrugeren kun kan kræve tilbagebetaling af en uautoriseret eller fejlbehæftet transaktion, hvis denne underretter sin tjenesteudbyder om en sådan transaktion, hvilket skal ske ikke senere end 13 måneder efter den tilsvarende debiteringsdato.

39. Dette direktivs artikel 60 vedrører specifikt tjenesteudbyderens ansvar for uautoriserede transaktioner⁷. Det bestemmes i denne artikels stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at udbyderen af betalingstjenester *med forbehold af artikel 58* straks tilbagebetaler betaleren beløbet for en uautoriseret transaktion.

40. Udtrykket »med forbehold af artikel 58« i artikel 60 i direktiv 2007/64 skal forstås således, at dette direktivs artikel 58 ikke må tilsidesættes. Det fremgår efter min opfattelse heraf, at udbyderens ansvar for uautoriserede transaktioner er betinget af, at tjenesteudbyderen overholder den underretningsprocedure, der er fastsat i det nævnte direktivs artikel 58, inden for en frist på højst 13 måneder efter debiteringsdatoen.

41. Det påpeges i 31. betragtning til direktiv 2007/64, at der er tale om en betingelse, idet det fremgår, at brugeren af betalingstjenester bør kunne påberåbe sit krav vedrørende betalingens uautoriserede karakter, *hvis* vedkommende overholder underretningsfristen.

42. Ud fra en samlet læsning af disse bestemmelser må det således konkluderes, at en bruger af betalingstjenester, der ikke har underrettet sin tjenesteudbyder om en uautoriseret transaktion inden for 13 måneder efter datoen for debitering, ikke kan drage udbyderen til ansvar⁸, bl.a. med støtte i almindelig ret, og dermed ikke kan opnå tilbagebetaling af denne uautoriserede transaktion⁹.

⁶ Jf. bl.a. dom af 11.4.2019, Mediterranean Shipping Company (Portugal) – Agentes de Navegação (C-295/18, EU:C:2019:320, præmis 36).

⁷ Tjenesteudbyderens ansvar for mangelfuldt gennemførte eller manglende transaktioner er omhandlet i artikel 75 i direktiv 2007/64.

⁸ Denne frist gælder, medmindre udbyderen af betalingstjenester ikke har meddelt de krævede oplysninger eller stillet dem til rådighed. Jf. artikel 58, in fine, i direktiv 2007/64 og punkt 83-85 i dette forslag til afgørelse.

⁹ Den modsatte fortolkning, som den italienske regering har foreslået, kan efter min opfattelse ikke tiltrædes. Ifølge denne regering indebærer de forskellige anvendelsesområder for artikel 58 og 60 i direktiv 2007/64, at der foreligger på den ene side en ordning for tilbagebetaling af en betalingstransaktion (og fristen på 13 måneder er kun relevant for denne ordning) og på den anden side en ordning, hvorefter udbyderen generelt er ansvarlig for uautoriserede transaktioner (uden tidsmæssig begrænsning), og at disse ordninger supplerer hinanden.

43. Denne fortolkning understøttes af undersøgelsen af den *kontekst*, hvori disse bestemmelser indgår, herunder deres »eksterne« kontekst, dvs. forarbejderne, og deres »interne« eller systemiske kontekst, dvs. deres samspil med de øvrige bestemmelser i direktiv 2007/64 som helhed¹⁰.

44. *For det første* fremgår det af *forarbejderne*, at Kommissionens oprindelige direktivforslag¹¹ ikke indeholdt nogen maksimal frist for, hvornår tjenestebrugeren skulle give meddelelse om en uautoriseret transaktion, i lighed med den frist, der findes i artikel 58 i direktiv 2007/64. Det fremgik blot, at betaleren *uden ophør* skulle underrette udbyderen af betalingstjenester, hvis vedkommende blev opmærksom på sådanne uautoriserede transaktioner, fejl eller andre uregelmæssigheder. I den artikel om betalingstjenesteudbyderens ansvar, som svarer til dette direktivs artikel 60, blev der ikke henvist til denne underretningsforpligtelse.

45. Det blev dog hurtigt klart, at det var nødvendigt at fastsætte en ensartet forældelsesfrist for at garantere retssikkerheden for brugere og udbydere af betalingstjenester i tilfælde af uautoriserede eller fejlbehæftede betalingstransaktioner. Dette fremgår af de forskellige forslag fra Rådet¹², af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse¹³ og af Europa-Parlamentets betænkning¹⁴ og udtalelserne fra de forskellige udvalg i Parlamentet¹⁵. Alle disse institutioner og organer, der bidrog til udarbejdelsen af direktiv 2007/64, henviste til behovet for at garantere en sådan retssikkerhed og for i denne forbindelse at bestemme, at betalingstransaktionen bliver endelig, efter at denne frist er udløbet¹⁶.

46. Under lovgivningsproceduren¹⁷ blev det bl.a. foreslået i selve artiklen om betalingstjenesteudbyderens ansvar at indsætte en *betingelse* om betalingstjenestebrugers forpligtelse til på forhånd og inden for en vis frist at underrette sin udbyder om, at der ikke var givet tilladelse til en eller flere betalingstransaktioner. Lovgiver valgte i sidste ende at indsætte denne underretningsforpligtelse i en særskilt bestemmelse, nemlig artikel 58 i direktiv 2007/64, hvori der er fastsat en frist på 13 måneder, og at indsætte en udtrykkelig henvisning til den nævnte forpligtelse i bestemmelsen om betalingstjenesteudbyderens ansvar, dvs. i dette direktivs artikel 60.

¹⁰ Jf. vedrørende den kontekstuelle fortolkning og hensynet til EU-retlige bestemmelser »interne« og »eksterne« kontekst, jf. K. Lenaerts og J. Gutiérrez-Fons, »Les méthodes d'interprétation de la Cour de justice de l'Union européenne«, Bruylant, 2021.

¹¹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 1.12.2005 med titlen »Gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program – Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/12/EF og 2002/65/EF« (KOM(2005) 603 endelig, herefter »direktivforslaget«). Jf. navnlig artikel 45 og 49 i dette forslag.

¹² Jf. navnlig forslag af 15.6.2006 fra formandskabet for Rådet for Den Europæiske Union, [Interinstitutional file: 2005/0245(COD), 8623/06ADD 2].

¹³ Udtalelse af 13.9.2006 om gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2000/12/EF og 2002/65/EF (KOM(2005) 603 endelig). Jf. navnlig udtalelsens punkt 4.7, hvorefter der bør være en klar forbindelse mellem kravet om øjeblikkelig underretning om uautoriserede betalinger og indførelsen af en frist på et år for fremsættelse af krav om tilbagebetaling i forbindelse med uautoriserede betalinger.

¹⁴ Jf. betænkning af 20.9.2006 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2000/12/EF og 2002/65/EF (KOM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD), A6-0298/2006 endelig (navnlig ændringsforslag nr. 239)).

¹⁵ Jf. ændringsforslag 66 i udtalelsen fra Udvalget om Det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse til Økonomi- og Valutaudvalget om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2000/12/EF og 2002/65/EF (KOM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD)).

¹⁶ Det skal præciseres, at selv om disse institutioner og organer var enige om at fastsætte en forældelsesfrist, foreslog de forskellige frister, der varierede fra seks måneder til to år. De nåede til enighed om en frist på 13 måneder, som blev indsat i direktiv 2007/64, og som i øvrigt er blevet bevaret i det nye direktiv 2015/2366.

¹⁷ Jf. Rådets kompromistekst af 30.8.2006, artikel 47a, mulighed 1.

47. Lovgiver fastlagde således en klar forbindelse mellem betalingstjenesteudbyderens ansvar og betalingstjenestebrugerens overholdelse af fristen, således at brugeren efter udløbet af denne frist ikke længere kan anlægge erstatningssøgsmål mod sin udbyder i tilfælde af en uautoriseret transaktion.

48. *For det andet* peger den »interne« eller systemiske kontekst, hvori artikel 58 og 60 i direktiv 2007/64 indgår, i denne retning. Det fremgår ligeledes, at den harmonisering, som EU-lovgiver har foretaget på det område, der er omfattet af disse artikler, er fuldstændig og ikke gør det muligt at vedtage andre bestemmelser end dem, som denne lovgiver har vedtaget.

49. Jeg vil indledningsvis påpege, at der i direktiv 2007/64 er fastsat en ansvarsordning, som gælder for brugeren af betalingstjenester og udbyderen af disse tjenester, og som omfatter både uautoriserede betalingstransaktioner (navnlig artikel 58-60) og mangelfuldt gennemførte eller manglende transaktioner (navnlig artikel 75).

50. I begge disse tilfælde spiller betalingstjenestebrugerens forpligtelse til at foretage underretning inden for en frist på 13 måneder, som er fastsat i artikel 58 i direktiv 2007/64, en central rolle. Det har jeg godtgjort for så vidt angår uautoriserede transaktioner. I forbindelse med mangelfuldt gennemførte eller manglende transaktioner bør det påpeges, at artikel 75 i direktiv 2007/64, som modsvarer dette direktivs artikel 60, indeholder en lignende henvisning til denne artikel 58, idet det præciseres, at udbyderen har ansvaret »uanset artikel 58«. I 31. betragtning til det nævnte direktiv bekræftes det, at underretningsforpligtelsen gælder for både uautoriserede transaktioner og fejlbehæftede transaktioner, og at betalingstjenesteudbyderen kun kan holdes ansvarlig for mangelfuld gennemførelse af betalingstransaktioner, hvis underretningsfristen er overholdt.

51. Hvad angår såvel uautoriserede transaktioner som fejlbehæftede transaktioner fremgår det desuden af artikel 59 i direktiv 2007/64, der vedrører bevisbyrden, at det er udbyderen af betalingstjenester, der skal bevise, at transaktionen var autentificeret, korrekt registreret og bogført.

52. Det bør fremhæves, at bevisbyrden i artikel 59 vendes om, således at den ikke påhviler den, der gør gældende, at der foreligger en uautoriseret transaktion, dvs. betalingstjenestebrugerens, men betalingstjenesteudbyderens. I en periode på 13 måneder er udbyderen som følge heraf underlagt en nærmest automatisk og øjeblikkelig tilbagebetalingspligt for den transaktion, som brugeren ikke har autoriseret¹⁸.

53. EU-lovgiver har således indført en ansvarsordning, der hviler på tre vigtige og indbyrdes forbundne elementer, nemlig betalingstjenestebrugerens underretningsforpligtelse, der fremgår af artikel 58 i direktiv 2007/64, bevisbyrden for udbyderen af disse tjenester, som er fastlagt i dette direktivs artikel 59, og endelig i tilfælde af manglende bevis udbyderens ansvar i overensstemmelse med det nævnte direktivs artikel 60 og 75, alt efter om transaktionen er uautoriseret, ikke er gennemført eller er mangelfuldt gennemført.

54. Det fremgår af disse bestemmelser, at denne ordning for betalingstjenesteudbyderens ansvar over for brugeren af disse tjenester er en harmoniseret ordning. Det bestemmes i denne henseende i artikel 86, stk. 1, i direktiv 2007/64, at »i den udstrækning dette direktiv indeholder

¹⁸ Det bør ikke desto mindre præciseres, at det fremgår af artikel 51 i direktiv 2007/64, at når brugeren af betalingstjenester ikke er en forbruger, kan parterne fastsætte, at artikel 59, der er fordelagtig for brugeren, ikke finder anvendelse. De kan ligeledes aftale et andet tidsrum end det, der er fastsat i dette direktivs artikel 58.

harmoniserede bestemmelser, må medlemsstaterne ikke bevare eller indføre andre bestemmelser end dem, der fremgår af dette direktiv«. Der er ifølge denne artikels overskrift tale om en *fuld harmonisering*. Det bør fremhæves, at denne artikel 86 af hensyn til sondringen mellem harmoniserede og ikke-harmoniserede bestemmelser opregner de bestemmelser i direktiv 2007/64, hvori medlemsstaterne overlades en vis handlefrihed. Artikel 58-60 indgår imidlertid ikke i denne opregning, og det gør artikel 74-78 i øvrigt heller ikke.

55. Jeg udleder heraf, at nationale bestemmelser, som afviger fra bestemmelserne i artikel 58-60 i direktiv 2007/64, og som gør det muligt at drage betalingstjenesteudbyderen til ansvar over for brugeren af disse tjenester, selv om brugeren ikke har underrettet udbyderen, hvis den uautoriserede betalingstransaktion ikke er blevet gennemført, inden for fristen på 13 måneder regnet fra datoen for den uautoriserede debitering, strider mod den ansvarsordning, der er fastsat i artikel 58-60, og mod den fulde harmonisering, der er foretaget med denne ordning.

56. Jeg kan derfor ikke tilslutte mig den italienske regerings holdning om, at den ordning, der er indført ved direktiv 2007/64, kan suppleres af en national ordning for almindeligt erstatningsansvar i kontraktforhold, hvorefter betalingstjenesteudbyderen har et ansvar over for brugeren af disse tjenester, uanset om denne bruger har overholdt den frist for underretning om en uautoriseret transaktion, der er fastsat i dette direktivs artikel 58.

57. Formålene med direktiv 2007/64 understøtter denne fortolkning.

58. Som det fremgår af første til femte betragtning til dette direktiv, har EU-lovgiver forsøgt at oprette et indre marked for betalingstjenester ved at erstatte de 27 eksisterende nationale systemer, hvis sameksistens gav anledning til forvirring og førte til manglende retssikkerhed, af harmoniserede retlige rammer, hvori der er fastsat rettigheder og forpligtelser for brugere og udbydere af betalingstjenester.

59. Det følger af ovenstående vurdering, at den harmoniserede ansvarsordning for uautoriserede eller fejlbehæftede transaktioner, der er indført ved direktiv 2007/64, kun kan eksistere side om side med en anden ansvarsordning i henhold til national ret, som hviler på de samme faktiske omstændigheder og det samme grundlag, såfremt det ikke berører den ordning, der er indført ved dette direktiv, og ikke er til fare for dets formål og effektive virkning¹⁹. En alternativ ansvarsordning, som gør det muligt for en tjenestebruger at drage sin tjenesteudbyder til ansvar for en uautoriseret transaktion, selv om brugeren ikke har overholdt fristen på 13 måneder for underretning om denne transaktion, er derfor ikke forenelig med direktiv 2007/64.

60. Jeg foreslår som følge heraf Domstolen at besvare det første spørgsmål med, at artikel 58 og 60 i direktiv 2007/64 skal fortolkes således, at de for uautoriserede betalingstransaktioner indeholder en erstatningsansvarsordning for betalingstjenesteudbyderen over for brugeren af disse tjenester, som udelukker enhver anden ansvarsordning baseret på denne udbyders manglende opfyldelse af forpligtelser i forbindelse med disse transaktioner, således at en bruger af betalingstjenester, der ikke har opfyldt sin forpligtelse til underretning inden for 13 måneder efter datoen for den uautoriserede debitering, ikke længere kan drage betalingstjenesteudbyderen til ansvar.

¹⁹ Jf. vedrørende producentens ansvar som følge af defekte produkter dom af 21.12.2011, Dutrueux (C-495/10, EU:C:2011:869, præmis 29 og 30).

B. Den ordning, der gælder for kautionisten (det andet præjudicielle spørgsmål)

61. Med det andet præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 58-60 i direktiv 2007/64, når betalingstjenestebrugeren på grund af manglende overholdelse af fristen for underretning om en uautoriseret transaktion ikke længere har mulighed for at anlægge et civilt erstatningssøgsmål mod tjenesteudbyderen med støtte i udbyderens manglende opfyldelse af sine forpligtelser i forbindelse med denne transaktion, ligeledes er til hinder for, at denne brugers kautionist som følge af de samme faktiske omstændigheder påberåber sig, at denne udbyder, der er kautionsmodtager, er pålagt et civilretligt erstatningsansvar, med henblik på at anfægte størrelsen af den gæld, der er kautioneret for, i overensstemmelse med en almindelig national ordning.

62. Den franske og den tjekkiske regering har givet udtryk for, at den underretningsfrist, som tjenestebrugeren pålægges i artikel 58 i direktiv 2007/64, ligeledes kan gøres gældende over for dennes kautionist, hvorimod Kommissionen har anført, at kautionisten ikke er omfattet af anvendelsesområdet for dette direktivs artikel 58 eller af den ansvarsordning vedrørende uautoriserede transaktioner, der er indført ved dette direktiv, og derfor kan anlægge erstatningssøgsmål mod udbyderen baseret på de almindelige regler, der er fastsat i national ret.

63. Jeg vil i det følgende påvise, at selv om den ansvarsordning for tjenesteudbyderen i forhold til brugeren af disse tjenester, der er indført ved direktiv 2007/64, er genstand for en fuld harmonisering, gælder denne ordning imidlertid ikke for kautionisten.

64. Jeg vil først anstille nogle betragtninger om kautionisten og kautionsaftalen.

65. *Kautionisten* indestår over for kreditor for betalingen af, hvad skyldneren måtte skyldte kreditor i forbindelse med den sikrede forpligtelse, dvs. skyldnerens gæld til kreditor. Kautionisten er under ingen omstændigheder forpligtet til at betale mere, end skyldneren skylder²⁰. *Kautionen* består i en aftale, hvorved kautionisten over for kreditor forpligter sig til at betale denne gæld, hvis skyldneren ikke gør det²¹. Denne aftale er i det væsentlige accessorisk i forhold til den sikrede forpligtelse²². Den adskiller sig også fra den aftale, der er indgået mellem skyldneren og kreditor. Kautionisten er således en tredjemand i forhold til skyldnerens aftale med kreditor.

66. Der findes mange forskellige kautionsaftaler. I mangel af harmonisering på området er disse aftaler underlagt medlemsstaternes nationale ret, som kan afvige fra hinanden på væsentlige punkter²³. Kautionistens forpligtelser kan i øvrigt variere meget i de forskellige kautionsaftaler og adskille sig fra dem, der gælder for hovedskyldneren, uden at dette berører de forpligtelser, som skyldneren har over for kreditor. Kautionisten kan således forpligte sig til at kautionere for hovedskyldnerens samlede gæld eller kun en del af gælden, og forpligtelsesperioden kan begrænses i forhold til varigheden af skyldnerens aftale med kreditor. Hertil kommer, at datoen for kautionens indfrielse kan afvige fra, men ikke ligge før, den dato, hvor gælden skal indfries, og at kautionsaftalen kan være underlagt en anden lovgivning end den, der finder anvendelse på hovedgælden.

²⁰ Jf. P. Simler, *JurisClasseur Civil Code*, fasc. 30: Cautionnement – Étendue, 1.12.2019.

²¹ Jf. P. Simler, *JurisClasseur Civil Code*, Synthèse – Cautionnement – Caractères généraux et conditions d'efficacité, 1.10.2020.

²² Jf. P. Simler, *JurisClasseur Civil Code*, fasc. 65: Cautionnement – Extinction par voie principale – Causes de droit commun – 15.12.2019.

²³ EU-lovgiver havde i en periode ambitioner om at regulere medlemsstaternes samlede aftaleret, herunder kautionsretten, som led i en fælles referenceramme, men denne plan blev aldrig realiseret, og den sektorspecifikke fremgangsmåde blev bevaret (jf. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet med titlen »En mere sammenhængende europæisk aftaleret – en handlingsplan« (EUT 2003, C 63, s. 1)).

67. I hovedsagen indgik banken som kreditor en aftale med skyldneren, selskabet GCA, om åbning af en kassekredit for selskabet, som gjorde det muligt for det at overtrække den omhandlede bankkonto. Banken indgik i øvrigt en kautionsaftale med LR, hvorefter LR hæftede solidarisk for selskabets GCA's eventuelle gæld til banken.

68. Det bør påpeges, at en fuld harmonisering ikke behøver at være udtømmende. I forbindelse med de direktiver, der bl.a. vedrører erhvervsdrivendes ansvar over for forbrugerne, har Domstolen fastslået, at et direktiv *inden for sit anvendelsesområde* kan have til formål at gennemføre en »totalharmonisering« af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser uden at have til formål på en »udtømmende« måde at harmonisere det ansvarsområde, der er omfattet af direktivet, uden for det nævnte område²⁴.

69. Udtrykket »fuld harmonisering« vedrører den handlefrihed, som medlemsstaterne overlades, og dermed det skøn, som de har ved gennemførelsen af bestemmelserne i direktiv 2007/64 i deres nationale ret, hvorimod udtrykket »udtømmende harmonisering« vedrører dette direktivs materielle anvendelsesområde²⁵.

70. Der kan med andre ord være tale om en *fuld* harmonisering i den forstand, at medlemsstaterne, som jeg har fremhævet i svaret på det første spørgsmål, ikke har nogen handlefrihed i forbindelse med gennemførelsen af visse bestemmelser i direktiv 2007/64 – i dette tilfælde bestemmelserne i dette direktivs artikel 58-60. De må ikke indføre andre bestemmelser end dem, der fremgår af disse artikler. Harmoniseringen er derimod *ikke udtømmende*, eftersom den er begrænset til de områder, der specifikt er omfattet af dette direktiv, og medlemsstaterne stadig kan lovgive frit uden for disse områder, såfremt de ikke bringer det nævnte direktivs effektive virkning i fare.

71. På denne baggrund vil jeg nu undersøge rækkevidden af det område, der er omfattet af direktiv 2007/64, for så vidt angår civilretligt ansvar.

72. Den ansvarsordning, der er omfattet af direktiv 2007/64, vedrører efter min opfattelse forholdet mellem betalingstjenestebrugeren og udbyderen af disse tjenester. Den har ikke til formål at styre forholdet mellem betalingstjenesteudbyderen og en tredjemand såsom kautionisten.

73. Dette fremgår indledningsvis af artikel 58-60 i direktiv 2007/64, hvori der kun henvises til brugeren af betalingstjenester og betaleren på den ene side og udbyderen af betalingstjenester på den anden side. Kautionisten er imidlertid hverken bruger af en betalingstjeneste eller betaler.

74. En bruger af betalingstjenester er nemlig ifølge definitionen i artikel 4, nr. 10), i direktiv 2007/64 »en fysisk eller juridisk person, som bruger en betalingstjeneste enten som betaler eller som betalingsmodtager eller begge dele«.

²⁴ Jf. dom af 4.6.2009, Moteurs Leroy Somer (C-285/08, EU:C:2009:351, præmis 25).

²⁵ Jeg må i denne henseende tilslutte mig den forklaring af disse udtryk, som generaladvokat Spzunar gav i forslag til afgørelse Kamenova (C-105/17, EU:C:2018:378, fodnote 15 til punkt 33).

75. I dette direktivs artikel 4, nr. 7), defineres betaleren som en indehaver af en betalingskonto, der tillader en betalingsordre, eller, hvis der ikke er nogen betalingskonto, udsteder en betalingsordre²⁶.

76. En kautionist såsom LR bestrider ingen af disse to funktioner og kan derfor ikke betragtes som betaler som omhandlet i artikel 4, nr. 10). Kautionisten er heller ikke betalingsmodtager eller udbyder af betalingstjenester.

77. Det følger heraf, at kautionisten – som nævnt i punkt 65 i dette forslag til afgørelse – er en tredjemand i forhold til den bruger af betalingstjenester og den udbyder af betalingstjenester, der er nævnt i direktiv 2007/64, og at den pågældende ikke er omfattet af dette direktivs personelle anvendelsesområde.

78. Denne fortolkning bekræftes af betragtningerne til direktiv 2007/64. Det fremhæves i femte betragtning, at direktivet fastsætter rettigheder og forpligtelser for brugere og udbydere af betalingstjenester. Det præciseres i sjette betragtning, at det ikke blev anset for hensigtsmæssigt at fastsætte helt udtømmende retlige rammer.

79. Det præciseres endelig i 47. betragtning til direktiv 2007/64, at dette direktiv kun bør vedrøre aftalemæssige forpligtelser og ansvar mellem brugeren af betalingstjenester og dennes udbyder af betalingstjenester. Denne præcisering findes også i artikel 1, stk. 2, i dette direktiv, som vedrører direktivets formål, og hvorefter det nævnte direktiv fastsætter betalingstjenestebrugeres og betalingstjenesteudbyderes respektive rettigheder og forpligtelser.

80. Det følger af bestemmelserne i direktiv 2007/64, sammenholdt med betragtningerne til dette direktiv, at det ikke regulerer forholdet mellem betalingstjenesteudbyderen og betalingstjenestebrugers kautionist.

81. Jeg er således enig med Kommissionen i, at forholdet mellem betalingstjenesteudbyderen og betalingstjenestebrugers kautionist tydeligvis ikke er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2007/64.

82. Den ansvarsordning, der er indført ved dette direktiv, peger ligeledes i denne retning.

83. Denne ordning hviler på en række rettigheder og forpligtelser, som udelukkende vedrører brugeren af betalingstjenester og udbyderen af disse tjenester, og hvor udbyderens oplysninger til brugeren spiller en vigtig rolle.

84. Oplysningerne er nemlig nævnt i forbindelse med selve formålet med direktiv 2007/64²⁷ og omhandlet specifikt i dette direktivs afsnit III. Disse oplysninger er altafgørende, fordi det er dem, der gør det muligt for betalingstjenestebrugeren at få kendskab til, at der foreligger en uautoriseret transaktion, at underrette sin tjenesteudbyder herom inden for fristen i det nævnte direktivs artikel 58 og i givet fald at drage udbyderen til ansvar. Det bør fremhæves, at ifølge denne artikel 58 skal underretningen om den uautoriserede transaktion finde sted inden for 13 måneder

²⁶ Domstolen fastslog i dom af 11.4.2019, *Mediterranean Shipping Company (Portugal) – Agentes de Navegação* (C-295/18, EU:C:2019:320, præmis 53 og 54), at indehaveren af en betalingskonto, fra hvilken der er gennemført direkte debiteringer uden indehaverens samtykke, ligeledes er omfattet af begrebet »brugeren af betalingstjenester« i direktiv 2007/64 artikel 58.

²⁷ Jf. artikel 1, stk. 2, i direktiv 2007/64, der omhandler regler for oplysningskravene til betalingstjenester.

efter debiteringsdatoen, »*medmindre* udbyderen af betalingstjenester [...] ikke har meddelt oplysningerne om den pågældende betalingstransaktion eller stillet dem til rådighed i overensstemmelse med afsnit III«²⁸.

85. Fristen på 13 måneder gælder således kun, hvis der er meddelt oplysninger til brugeren af betalingstjenester. Det skal påpeges, at forpligtelsen til at give underretning inden for en frist på 13 måneder efter datoen for den uautoriserede debitering kræver, at betalingstjenestebrugeren reviderer sine regnskaber mindst én gang om året.

86. Der findes således en ligevægt mellem for det første den oplysningspligt, der påhviler betalingstjenesteudbyderen, for det andet betalingstjenestebrugers pligt til at udvise omhu og forpligtelse til at give underretning inden for en bestemt frist og for det tredje udbyderens strenge ansvar, hvor brugeren ikke behøver at bevise, at der er begået en fejl eller udvist forsømmelighed.

87. Den fordel, som betalingstjenestebrugeren opnår ved straks at kunne få tilbagebetalt de beløb, der er udbetalt i forbindelse med en uautoriseret transaktion, såfremt brugeren overholder underretningsfristen i artikel 58 i direktiv 2007/64, modsvarer i øvrigt den retssikkerhed, som betalingstjenesteudbyderen opnår, i og med at betalingstjenestebrugeren ikke længere kan anfægte uautoriserede betalingstjenester efter udløbet af denne frist.

88. Denne ligevægt vedrører imidlertid ikke en tredjemand såsom kautionisten. Når kautionisten ikke råder over de oplysninger, som meddeles betalingstjenestebrugeren i henhold til direktiv 2007/64, og som er knyttet til den frist på 13 måneder, der er fastsat i dette direktivs artikel 58, kan denne frist nærmere bestemt ikke gøres gældende over for kautionisten.

89. Da det nævnte direktiv ikke indeholder nogen udtrykkelig bestemmelse, som udvider den ansvarsordning, der er fastsat for brugeren af betalingstjenester og udbyderen af disse tjenester, til at omfatte en tredjemand såsom kautionisten, er det således efter min opfattelse ikke begrundet, at kautionisten omfattes af denne ordning.

90. Den franske og den tjekkiske regerings argument om, at det vil tilsidesætte kravene i direktiv 2007/64 og være til fare for dets effektive virkning, hvis kautionisten får mulighed for at anfægte gældens størrelse efter udløbet af fristen på 13 måneder, er ikke underbygget og kan efter min opfattelse ikke tiltrædes.

91. Dette skyldes, at kautionsaftalen adskiller sig fundamentalt fra aftalen om betalingstjenester.

92. Som jeg har fremhævet i punkt 65 i dette forslag til afgørelse, er formålet med en kaution at *stille sikkerhed for* en skyldners gæld til dennes kreditor. Kautionsaftalen gør det således muligt for kreditinstituttet at få tilbagebetalt skyldnerens gæld. Der er dog tale om et aftaleforhold, som kun vedrører kreditinstituttet som kreditor og skyldnerens kautionist, og som adskiller sig fra aftaleforholdet mellem betalingstjenestebrugeren og dennes udbyder.

93. Selv om betalingstjenesteudbyderen efter udløbet af den frist på 13 måneder, der er fastsat i artikel 58 i direktiv 2007/64, ikke længere er forpligtet til at foretage tilbagebetaling til brugeren af disse tjenester i tilfælde af uautoriserede betalingstransaktioner, og denne bruger ikke længere kan anfægte de gennemførte betalingstransaktioner, fritager dette ikke udbyderen fra dennes pligt til at udvise omhu ved gennemførelsen af disse transaktioner.

²⁸ Min fremhævelse.

94. Betalingstjenesteudbyderen er nemlig forpligtet til at gennemføre betalingstjenester korrekt. Hvis udbyderen udviser forsømmelighed ved ikke at kontrollere, at betalingstjenestebrugeren faktisk har autoriseret transaktionerne, og som følge af denne forsømmelighed forvolder skade på en tredjemand såsom kautionisten, er der som følge heraf intet til hinder for, at udbyderen drages til ansvar over for denne tredjemand, såfremt dette er tilladt i henhold til national ret. Det bør fremhæves, at kautioner hverken er omfattet af direktiv 2007/64 eller af noget andet direktiv og fortsat er underlagt reglerne i national ret, hvori det kan bestemmes, at kautionisten er pålagt særlige forpligtelser, som adskiller sig fra dem, der gælder for forholdet mellem hovedskyldneren og kreditor, og som ikke berører dette forhold²⁹. Disse regler kan bl.a. gøre det muligt for kautionisten at begrænse størrelsen af den gæld, som den pågældende oprindeligt har forpligtet sig til at kautionere for. Kautionisten vil i henhold til disse regler kunne kræve skadeserstatning og i givet fald opnå kompensation for den gæld, der er kautioneret for, ved hjælp af denne erstatning.

95. Kautionistens mulighed for at påberåbe sig national ret for at begrænse sine forpligtelser over for kreditor berører på ingen måde aftaleforholdet mellem kreditinstituttet som udbyder af betalingstjenester og skyldneren som bruger af disse tjenester. Denne mulighed berører bl.a. ikke størrelsen af brugerens gæld til udbyderen, der kan omfatte beløb vedrørende uautoriserede transaktioner, som brugeren ikke har givet underretning om inden for fristen på 13 måneder i artikel 58 i direktiv 2007/64.

96. Det bør tilføjes, at kautionisten stiller en *yderligere* garanti for kreditinstituttet, som skal sikre, at hovedgælden bliver betalt. Hvis kautionisten får medhold og tildeles en kompensation, der begrænser størrelsen af den pågældendes gæld til kreditinstituttet, eller fritages for sin forpligtelse over for sidstnævnte, vil dette derfor ikke berøre kreditinstituttets fordring over for hovedskyldneren og som følge heraf ikke bringe den effektive virkning af direktiv 2007/64 i fare.

97. Som Kommissionen har anført, har lovgiver ikke anset det for hensigtsmæssigt at udvide den ansvarsordning, der er fastsat ved direktiv 2007/64, til tredjemand, henset til at ordningen for forholdet mellem udbyderen af betalingstjenester og brugeren af disse tjenester måtte være tilstrækkelig til at omfatte de fleste krav vedrørende betalingstransaktioner og til at reducere risiciene for og konsekvenserne af uautoriserede og fejlbehæftede transaktioner³⁰.

98. Det er som følge heraf min opfattelse, at den omstændighed, at kautionisten drager kreditor til ansvar, hvis dette er tilladt i henhold til national ret, er et eksempel på et *andet krav*, som kan påberåbes i henhold til national ret, jf. 47. betragtning til direktiv 2007/64, og som ikke bringer dette direktivs effektive virkning i fare.

V. Forslag til afgørelse

99. Jeg foreslår på grundlag af ovenstående bedømmelse, at Domstolen besvarer de spørgsmål, som Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) har forelagt, således:

- »1) Artikel 58-60 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF skal fortolkes således, at de for uautoriserede betalingstransaktioner indeholder en erstatningsansvarsordning for

²⁹ Jf. punkt 66 i dette forslag til afgørelse.

³⁰ Jf. 31. betragtning til direktiv 2007/64.

betalingstjenesteudbyderen, som udelukker enhver anden ansvarsordning baseret på denne udbyders manglende opfyldelse af forpligtelser i forbindelse med denne transaktion, således at en bruger af betalingstjenester, der ikke har opfyldt sin forpligtelse til underretning inden for 13 måneder efter datoen for den uautoriserede debitering, ikke længere kan drage betalingstjenesteudbyderen til ansvar.

- 2) Artikel 58-60 i direktiv 2007/64 er ikke til hinder for, at en anden person end betalingstjenestebrugeren såsom dennes kautionist påberåber sig, at udbyderen af betalingstjenester er pålagt et almindeligt civilretligt erstatningsansvar for en uautoriseret betalingstransaktion, bl.a. når betalingstjenestebrugeren ikke har underrettet udbyderen herom inden for fristen på 13 måneder regnet fra datoen for den uautoriserede debitering.«